

به نام خدا

۱۰۰۰ نکته در ۱۰۰۰ پرسش

اپیدمیولوژی (گوردیس)

نویسنده:

حبیب‌الله آذربخش

کارشناس ارشد اپیدمیولوژی و کارشناس مبارزه با بیماری‌های شبکه بهداشت

انتشارات گپ

گپناش

کتابخانه تخصصی کتاب سال ۱۳۹۴
 مجله مجاز کتاب سال ۱۳۹۰
 مجله مجاز کتاب فصل زمستان ۱۳۸۸
 کالج پارس شماره کتاب و خانواده ۱۳۸۶

E.mail: gapnashr@gmail.com
 www.gapnashr.com

سرشناسه: آذریخش، حبیب‌الله، ۱۳۶۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: نکته در ۱۰۰۰ پرسش اپیدمیولوژی
 (گوردیس) / نویسنده حبیب‌الله آذریخش.

مشخصات نشر: رشت: گپ، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۲۲۷ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۷-۴۶-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبای

موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی - ایران - آزمون‌ها

موضوع: همه‌گیرشناسی - آزمون‌ها و تمرین‌های (عالی)

موضوع: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران

شناسه افزوده: گوردیس، لیون، ۱۹۳۴ - م

شناسه افزوده: Gordis, Leon

رده‌بندی کنگ: LB ۲۳۵۳

رده‌بندی دربی: ۳۷۸/۱۶۶۳

شماره شابک ملی: ۴۲۰۵۰۹۸

۱۰۰۰ نکته در ۱۰۰۰ پرسش اپیدمیولوژی (گوردیس)

نویسنده	حبیب‌الله آذریخش
مدیر تولید	ع. ا. عبدالمجید
ناشر	انتشارات گپناش (علوم پزشکی)
طرح روی جلد	موسسه هنر و اندیشه
صفحه‌آرایی	موسسه هنر و اندیشه
نوبت و سال چاپ	نخست - ۱۳۹۵
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
بها	۱۳۰۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۷-۴۶-۲
آدرس ناشر و سفارش‌ها:	۱- تهران - صندوق پستی ۵۹۹۴ - ۱۴۱۵۵، تلفکس: ۶۶۴۲۰۳۲ ۲- رشت - خ حاجی آباد - تلفکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۴۳۱۵
مراکز پخش و ارسال پستی کتاب:	مرکز فروش اینترنتی www.gapnashr.com ارسال پستی ۶۶۴۳۷۳۳۲ - ۰۲۱

طبق قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان، هرگونه کپی‌برداری، تکثیر کلی یا جزئی از مطالب کتاب، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر، پیگرد قانونی را به همراه دارد.

به نام خدا

مقدمه

برگزاری آزمون کنکور در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری و رقابت فشرده در بین دانشجویان برای ورود به مقاطع تحصیلات تکمیلی، خصوصاً در رشته اپیدمیولوژی داوطلبان را به مطالعه منابع گوناگون و دانش اندوزی بیشتر، تشویق و تشویق می‌کند. با توجه به گستردگی و کاربرد فراوان علم اپیدمیولوژی به عنوان یکی از شاخه‌های مهم علم پزشکی و بهداشت و نیز رقابت سختی که بین فارغ التحصیلان رشته‌های مختلف علوم پزشکی، جهت ورود به دوره تکمیلی این رشته وجود دارد، نیاز به تألیف کتب و منابعی که در این مسیر راه گشا باشد و الگوی مناسب مطالعه را برای داوطلبان و راغبان این رشته فراهم کند، ضروری به نظر می‌رسد. مجموعه‌ای که پیش رو دارید شاه کلید سوالات مربوط به اصول و مفاهیم اپیدمیولوژی در آزمون‌های کارشناسی ارشد و دکتری رشته اپیدمیولوژی می‌باشد که برای دانشجویان، فارغ التحصیلان و داوطلبان آزمون‌های رده‌های مختلف گروه پزشکی تهیه شده است. در پاسخگویی به سوالات، سعی شده تا جواب‌ها به صورت تشریحی و کامل ارائه شود، به طوری که به عنوان مثال، داوطلبان عزیز با مطالعه این کتاب، با بیشتر نکات و فرمول‌های موجود در این علم آشنا می‌شوند. نیازهای اطلاعاتی آنان مرتفع می‌شود، این کتاب شامل شانزده فصل است و فصل آخر کتاب به عنوان مجموعه سوالات تکمیلی در نظر گرفته شده است.

در اینجا لازم می‌دانم از همفکری و مساعدت همسرم سرکار خانم مه‌یه راشدی که من را در تهیه این کتاب یاری نمودند، تشکر و قدردانی کرده و همچنین از مدیریت محترم انتشارات گپ، جناب آقای علی اصغر عزیززاده که زحمات مربوط به چاپ این کتاب را بر عهده داشتند، تشکر می‌کنم. در پایان، راهنمایی‌ها، انتقادات و پیشنهادات کلیه خوانندگان و دوستان ارجمند را در پی دارم. بار کردن این کتاب، مفید می‌دانم.

با آرزوی توفیق

حبیب الله آذربخش

دارای مدرک کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی از دانشگاه علوم پزشکی شیراز

M45987419@gmail.com

سخن‌گواز سرانگیزه نماید نوشتن را و گفتن را نشاید

سخن‌ناشر

در راستای سیاست‌ها، این انتشارات که تولید آثار با کیفیت و نشر مباحث بنیادی علوم بوده، توجه به درخواست‌ها، نیازهای اعلام شده از سوی متقاضیان، و عمدتاً دانش‌پژوهان کشور اعم از دانشجوی و استاد جزو برنامه‌های انتشارات گپ بوده است و رعایت استانداردهای کیفی و محتوایی علمی-فنی در تولیدات ما سبب ایجاد اعتماد در بین محافل، انجمن‌های علمی و نهادهای آموزشی و شخصیت‌های دانش‌پژوه گردیده و از این امر خرسندیم که توانسته‌ایم با همکاری این شخصیت‌های علمی-آموزشی کشور آثار با کیفیت خوب را با این خرد جامعه منتشر نماییم.

اگر بیان این عبارات را غره‌شدن بر خود تلقی نکنید، باید بگوییم این انتشارات هم اکنون با تولید مهم‌ترین آثار به ویژه در حوزه‌ی اپیدمیولوژی کشور، بیگانه‌ی ویژه بین مخاطبان خود دارد و همین نکته ایجاد مسئولیت برای ما نموده است.

طی چند سال اخیر نیز همواره از سوی متقاضیان رشته‌ی اپیدمیولوژی کشور درخواست تهیه کتاب‌های آمادگی مانند تست یا پرسش‌های تشریحی یا چهارگزینه‌ای داشته‌ایم که با توجه به باور فراگیری دانش از طریق مطالعه گسترده و عمیق منابع، به این کار تمایل نداریم. اما درخواست‌های پی‌درپی و توجه به تجارب استادان کشورمان و همچنین بکارگیری این نوع منابع (کتاب‌های آمادگی - تست / پرسش و پاسخ) در دیگر کشورها، سعی کردیم این نیاز متقاضیان را بر پایه‌ی منابع اصلی رشته اپیدمیولوژی به گونه‌ای تهیه و تدوین کنیم که متقاضیان بر پایه‌ی نمونه پرسش‌های آزمون‌های سال‌های گذشته و با هدف دقت بیشتر در مطالعه به درک ضعف و توان روش مطالعه خود آگاهی یابند.

این پروژه با همکاری و در واقع پیشنهاد گردآورنده و مولف این دو مجموعه آقای حبیب‌الله آذربخش، کارشناس ارشد اپیدمیولوژی و کارشناس مبارزه با بیماری‌های شبکه بهداشت در قالب دو عنوان کتاب با پاسخ تشریحی و آموزشی تهیه و ارائه شده است. برای پاسخ تشریحی کتاب

اپیدمیولوژی گوردیس نیز از ۶ مرجع اصلی رشته اپیدمیولوژی (اپیدمیولوژی گوردیس ترجمه دکتر صباغیان و دکتر هلاکویی؛ فرهنگ جامع همه‌گیرشناسی دکتر ناصری؛ مرور ساختاریافته و متاآنالیز؛ مفاهیم، کاربردها و محاسبات دکتر حقدوست؛ مرجع اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع ایران- ج ۱- واگیر/ شورای نویسندگان؛ درس‌نامه بهداشت عمومی دکتر حسین حاتمی؛ روش‌شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی) بهره‌برداری شده‌است.

پرسش‌ها نیز از آزمون سال ۱۳۸۱ کارشناسی ارشد و دکترای اپیدمیولوژی بر پایه‌ی اصلی‌ترین مرجع آزمون یعنی کتاب اپیدمیولوژی گوردیس ترجمه آقایان دکتر صباغیان و دکتر هلاکویی بخش‌بندی شده‌است. در خصوص پاسخ‌ها نیز ضمن درج توضیح مختصر، به منظور مطالعه بیشتر، برای همه تست‌ها آدرس دقیق مرجع موضوع پرسش یا تست در انتهای هر پاسخ ارائه شده‌است. با توجه به مرجع بودن پرسش‌ها (تست‌ها)، ما هیچ دخل و تصرفی در نگارش و درستی یا نادرستی نرد پرسش‌ها یا واژگان نداشتیم، اما در بخش پاسخ‌ها ضمن رعایت اصول نگارش به معدود پرسش‌هایی که نادرست بوده، پرداختیم.

امیدواریم در راستای احمدسازی در جامعه، با همکاری شما دانش‌پژوهان و استادان گرامی شاهد تولید و نشر دیگر منابع علمی آموزشی در کشور باشیم.

هدیه برات: از نادانی نیست

علی‌اصغر علیزاده

مدیر انتشارات گیب

WWW.Ketaboo.com

فهرست

۹.....	فصل اول: اپیدمیولوژی چیست؟
۱۲.....	پاسخ تشریحی فصل اول
۱۵.....	فصل دوم: چگونگی انتقال بیماری
۲۲.....	پاسخ تشریحی فصل دوم
۲۷.....	فصل سوم: مراقبت بیماری‌ها و اندازه‌گیری میرایی و ابتلا
۴۴.....	پاسخ تشریحی فصل سوم
۵۷.....	فصل چهارم: ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان آزمون‌های تشخیصی و غربالگری
۷۱.....	پاسخ تشریحی فصل چهارم
۸۵.....	فصل پنجم: سیر طبیعی بیماری‌ها
۸۸.....	پاسخ تشریحی فصل پنجم
۹۱.....	فصل ششم: ارزیابی اثربخشی روش‌های پیشگیری و درمان کار آزمایی تصادفی
۱۰۰.....	پاسخ تشریحی فصل ششم
۱۰۷.....	فصل هفتم: مطالعات هم‌گروهی
۱۱۲.....	پاسخ تشریحی فصل هفتم
۱۱۵.....	فصل هشتم: پژوهش‌های مورد - شاهدی و دیگر پژوهش‌ها
۱۲۹.....	پاسخ تشریحی فصل هشتم
۱۴۱.....	فصل نهم: برآورد خطر و برآوردی از امکان پیشگیری
۱۵۲.....	پاسخ تشریحی فصل نهم
۱۶۱.....	فصل دهم: از ارتباط آماری به علیت
۱۶۸.....	پاسخ تشریحی فصل دهم
۱۷۳.....	فصل یازدهم: تفسیرهای علیت: تورش، مخدوش شدن و برهمکنش
۱۸۸.....	پاسخ تشریحی فصل یازدهم
۱۹۷.....	فصل دوازدهم: نقش عوامل ژنتیکی و زیست‌محیطی در تولید بیماری‌ها و استفاده از اپیدمیولوژی برای ارزشیابی خدمات سلامت
۲۰۳.....	پاسخ تشریحی فصل دوازدهم
۲۰۵.....	فصل سیزدهم: استفاده از روش‌های اپیدمیولوژی برای ارزشیابی برنامه‌های غربالگری
۲۰۷.....	پاسخ تشریحی فصل سیزدهم
۲۰۹.....	فصل چهاردهم: اپیدمیولوژی و سلامت عمومی
۲۱۲.....	پاسخ تشریحی فصل چهاردهم
۲۱۵.....	فصل پانزدهم: دیگر مباحث
۲۲۰.....	پاسخ تشریحی فصل پانزدهم